

Het SMSje

Welkom

Leuk dat u het SMSje van de molenstichting gaat lezen. Dit is de eerste uitgave van 2018.

In deze uitgave blikken we terug op een aantal ontwikkelingen van de afgelopen periode. Op de foto op de voorkant ziet u de molen De Dellen. Hiernaast ziet u de paaltjasker naast de molen De Dellen te Nieuw-Scheemda.

Bezoek delegatie Universiteit van Groningen

Op dinsdag 3 april bracht een delegatie van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG), bestaande uit de rector prof. dr. Elmer Sterken, hoogleraar Landschapsgeschiedenis prof. dr. Theo Spek en hoogleraar Letteren prof. dr. Hub. Hermans, een bezoek aan de MSMOG in de Molenshuur te Noordbroek.

Van de zijde van de MSMOG waren het voltallig bestuur en opleider Henk Klöpping aanwezig, die een pakkend verhaal had over de identiteit van onze nationale molens en zijn ideeën over een gedegen opleiding tot molenaar. Henk is voorstander voor modulair onderwijs en verbetering van de onderwijskwaliteit door het instellen van een instructeursopleiding.

Tevens werd een presentatie van de opbouw en doel van de MSMOG gegeven door Tjip Douwstra.

Deze eerste kennismaking tussen de RUG en MSMOG kan dan ook als succesvol gezien worden en kan een eerste aanzet zijn tot meer interacties.

www.msmog.nl/443

Activiteitenkalender

- 12 en 13 mei: Nationale Molendagen
- 25 mei: opening Ommetje Westerse Molen
- 9 en 10 juni: Groninger Molenweekend
- 8 en 9 september: Open dagen Monumenten (thema: Door weer en wind)

U bent van harte welkom op deze dagen om onze molens te bezoeken, maar ook op andere dagen als de molen geopend is. Meer informatie op: www.msmog.nl/16

Groot onderhoud

In het kader van groot onderhoud is op de Windlust één roede, de enden 1 en 3, geheel kaal gemaakt. Ook de stellinghekdelen zijn weggenomen inclusief bovendekker. Een nooddekker is teruggeplaatst met een veiligheidsnet rondom, want de Windlust MOET blijven draaien en dan is een stellinghek noodzakelijk. De demontageklus is in twee en een halve dag geklaard. Er zijn twee bewegingsmeters vlak bij de molen in de grond geplaatst. Deze meten de trillingen, veroorzaakt door gasbevingen. Er is al een versterkingsonderzoek gedaan (in april 2016), maar daar is nog geen uitslag van. Men wil nu ook graag weten wat de molen voor trillingen afgeeft aan de grond tijdens draaien en malen.

Het is wel een uiterst bizar gezicht, een draaiende molen met twee kale enden.

www.msmog.nl/439

Open monumentendag

Elke 2e zaterdag in september waren er heel veel monumenten voor het publiek geopend. De "Open Monumentendag" 2017 viel dit jaar op 9 september. Als thema was gekozen voor: 'Boeren, burgers en buitenlui'. De nadruk ligt hiermee sterk op mensen en op hun onderlinge economische en culturele relaties. Het thema verbindt stadsbewoners, plattelandsbewoners en mensen met een rondtrekkend bestaan, en het verbindt uiteenlopende historische perioden met het heden.

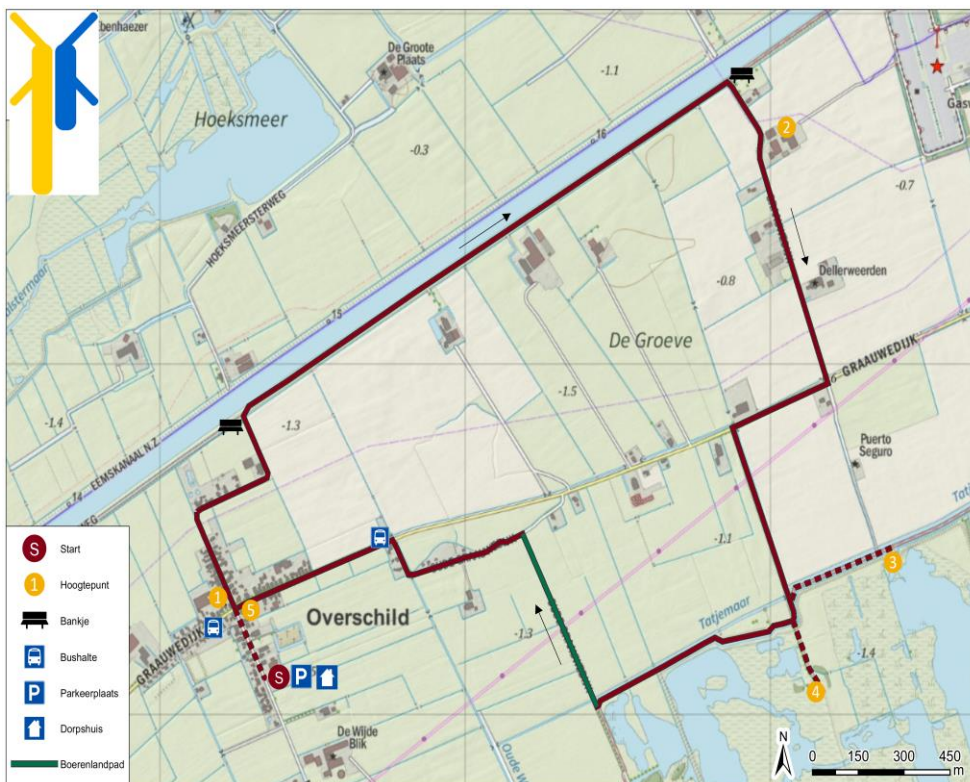
www.msmog.nl/409

Molendagen op de Windlust in Overschild

Molen- en monumentendagen gaan aan de molen Windlust in Overschild meestal niet ongemerkt voorbij. De wimpel hangt uit, er staat een stoepbord aan de weg dat de molen open is en de molen draait, mits genoeg wind. Ook staan er gratis zakjes gebuild meel klaar voor bezoekers om mee te nemen en er kan uitgebreid gekeken worden naar het gehele maalproces. Het enthousiasme en de kennis van de vrijwillig molenaars, Lex en Marius is wederom aanwezig. Uiteindelijk is de Windlust één van de weinige molens van de stichting die tijdens de opening vol in bedrijf is om van graan (haver en tarwe) veevoer te maken. En dit al vanaf het jaar 1859. In totaal hebben vijf molenaars de kost verdiend op de Windlust en vanaf 1994 is het maalbedrijf in vrijwillige handen gekomen.

Proefloop Ommetje Overschild

Op 25 Oktober is het droog en het is heerlijk weer om te lopen. Wij lopen vanaf de Meerweg "De Pompel" naar Kanaalweg. Langs het Eemskanaal lopen, naar de Graauwedijk en steken deze over naar de Boerkenslaan. Wij lopen langs; een mooi "uitkijkpunt Zwarte Populier" die enkele meters buiten de route ligt. Langs natuurgebied aan het Schildmeer naar Uitzichtoren en via (Oude) Graauwedijk naar monument NH-kerkje en terug naar De Pompel.

Een geslaagde middag

Het is zaterdag, 21 oktober en op onze molen Entrepriise in Kolham geeft instructeur Henk Klöpping vandaag de cursus "valbeveiliging". In een menging van theorie en praktijk leren 4 molenaars en 4 molenaars in opleiding hoe je moet werken met harnas, ASAP en karabiner. De Entrepriise heeft nogal wat zolders, er is dus ruimte genoeg voor het opstellen van een beamer en scherm. Koffie, nog even wachten tot ieder er is en dan beginnen we. Henk geeft eerst de leerdoelen aan, dan de reden dat we deze les krijgen: om het veiliger te maken want helaas ging het - ook bij instructeurs - toch nog weleens mis.

Tijdens de presentatie komen wetten en regels aan de orde. Er komt nog heel wat kijken: hoe je de verticale lijn aanbrengt, hoe je de ASAP aan moet brengen, hoe je hem test, de rol van de demper, hoe je de demper controleert. En natuurlijk gaan we ook in op het weer. De weerkaart voor vandaag beloofd niet veel goeds, dus verbiedt Henk dat we vandaag zeilen voor gaan dragen. De leerlingen en molenaars krijgen allemaal de gelegenheid het eens te testen. Het kost even wat tijd, want we hebben maar één valbeschermingssetje. Aan de andere kant hebben we ook maar één verticale lijn, dus zo heel erg is het ook weer niet.

Aan het eind van de middag ontvangen Vincent Mathlener, Bert Roemeling, Martin van Doornik, Mischa Habermehl, Ria Voorhorst, Eduard Vroom, Lex van der Gaag en Marius Biesheuvel hun bewijs van deelname. De molenwereld is weer wat veiliger geworden!

www.msmog.nl/415

Vincent Mathlener Geslaagd

Vincent mag zich vanaf 25 april officieel gediplomeerd molenaar noemen. Hij is geslaagd voor het examen afgenomen op de Fraeylemamolen. We feliciteren tevens onze instructeurs Henk Klöpping en Lex van der Gaag die Vincent opgeleid hebben voor dit examen.

www.msmog.nl/447

Overleden

13 december bereikte ons het bericht dat onze molengids Thies Burema op 12 december totaal onverwacht is overleden. Thies was een zeer gewaardeerde collega, vooral verbonden aan molen De Dellen in Nieuw-Scheemda. De vrijwilligers van de MSMOG zijn ontdaan door dit totaal onverwachte bericht. De molens van de MSMOG staan - voor zover dat technisch mogelijk is - in de rouw.

Op 10 december is molenaar en instructeur Bé Oomkens s`morgens overleden. Bé was molenaar op molen Dijkstra, de middelste molen in Winschoten, en was ook instructeur bij de molenwerkgroep Oost Groningen. Hij heeft zo meegeholpen aan de opleiding van vele Oldambtster molenaars. Bestuur, molenaars, molengidsen en molenvrienden van de MSMOG herdenken hem met respect.

Officiële opening Ommetje Westerse Molen te Nieuw-Scheemda

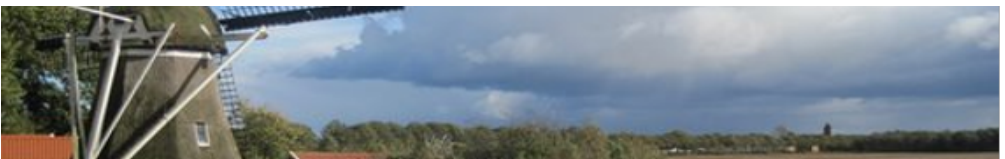
De MSMOG stopt veel energie in het opzetten van wandelingen (Ommetjes) rondom zijn molens, samen met dorpsverenigingen en lokale ondernemers. De Ommetjes hebben een lengte van 6-7 kilometer en worden met hulp van het Routebureau (Landschapsbeheer Groningen) vastgesteld, uitgezet en bewegwijzerd. Informatie en inschrijving over deze Ommetjes is te vinden op onze website www.msmog.nl/404, en van ieder Ommetje wordt een folder uitgegeven.

Het doel van deze Ommetjes is om de molens als cultureel erfgoed nog meer onder aandacht van de bevolking te brengen. Onlangs is het eerste Ommetje rondom de Westerse molen te Nieuw-Scheemda uitgezet. Informatie hierover staat op de website en er is een folder beschikbaar. Voor het MSMOG bestuur is dit een moment om een officiële opening te organiseren en we hebben de dijkgraaf van het waterschap Hunze en Aa's (de heer Geert-Jan ten Brink) bereid gevonden deze opening te verrichten. Hij wil het Ommetje zelfs lopen om een indruk van deze MSMOG activiteit te krijgen.

Deze officiële opening zal plaats vinden op 25 mei 2018 om 13.30 uur bij galerie Waarkunst, Hoofdweg 1 in 't Waar met nadien een wandeling van het Ommetje. U wordt van harte uitgenodigd hierbij aanwezig te zijn en mee te wandelen.

Meer informatie op onze website, www.msmog.nl/403

Aanmelden via mail: ommetje-westersemolen@msmog.nl

Vergadering bestuur en molenaars en gidsen

Tijdens de eindejaarbijeenkomst van de Molenstichting Midden- en Oost-Groningen (MSMOG) te Noordbroek, is bekend dat wij dit jaar enkele jubilarissen (25 jaar) hebben, Hans Tiddens en Marius Biesheuvel. Verder nemen wij dit jaar afscheid van Geert Manting, Gerrit Tammenga en Remy Strijbosch. Als dank en blijk van waardering ontvingen zij een herinnering van hun molen in de vorm van een foto op canvas.

Bovenstaande foto's van het heugelijke gebeuren. Op naar de volgende 25 jaar!

Meer foto's op www.msmog.nl/428

Moi Geert

Zaterdag 9 december jl. trok Geert Manting voor het laatst de deur in het slot van de Noordermolen in Noordbroeksterhamrik. Ruim 12 1/2 jaar was Geert vaste molenaar op onze poldermolen. Behalve de zorg voor de molen en de directe omgeving begeleidde hij bovendien een aantal leerling molenaars.

Op zijn laatste werkdag als actief molenaar bezochten bestuursleden Grieto de Vries en Mario Post hem op zijn vertrouwde plek. Als dank voor zijn jarenlange inzet ontving Geert uit handen van Grieto een houtgravure naar een historische foto van de Noordermolen. Tijdens de koffie met gebak in onze Molenschuur gingen al snel de oude verhalen over tafel. Over zijn passie voor het molenaarschap, ontstaan na een tv-uitzending in 1999 en het schrijven van een "sollicitatiebrief" aan het bestuur van de toenmalige molenstichting Oldambt.

Nieuwe roeden

18 april 2018. Zo rond tien uur staan er een man of 15 rond de molen van de Groote Polder te wachten op de bouwkraan. Er zullen alweer nieuwe roeden worden gestoken. Alweer.. want nog maar 3 jaar geleden, in oktober 2015, was het ook al zo ver. Indertijd werd een nieuwe fabricagemethode gebruikt: de roeden werden uit twee delen opgebouwd - deelbare roeden heet dat dan. De twee helften werden dan in de askop met bouten aan elkaar vast geschroefd. Zo kon je makkelijker produceren, makkelijker verzinken en makkelijker transporteren. Een mooie vinding, grotendeels achter de tekentafel van een Rijksbouwmeester ontstaan en solide met knappe computermodellen doorgerekend. Dat moest kunnen. Maar het bleek uiteindelijk toch niet goed. Toen er al een dikke veertig molens met dat nieuwe systeem waren uitgerust kwam bericht dat er bij een grote stellingmolen problemen mee waren: bouten die afbraken, flenzen die verbogen.

En hoewel de boodschap niet mooi was, heeft het Rijk zich kranig getoond en heeft de kosten voor vervanging voor haar rekening willen nemen. Dus, er uit met het spul, nieuwe er in. Dat was dus op 18 april het geval op de molen van de Groote Polder, toen roeden nummers 2 en 3 van Blom werden vervangen door roeden nummers 314 en 315 van Dunning. Het was schitterend weer en de actie verliep voorspoedig: eerst één roe er uit, dan een kale nieuwe roe er in, dan een kwart slag draaien, oude roe nummer 2 er uit en dan de nieuwe, al in de werkplaats half opgehekte roe er weer in. De overige drie enden werden in de dagen erna ook opgehekt, zodat de molen van de Groote Polder er weer uit ziet als vanouds. Een tikkie imposanter zelfs, met dat machtige nieuwe gevlucht!

www.msmog.nl/446

Workshop van wind naar motor

Om bij de molen "Windlust" in Overschild het motorhuisje te restaureren en een authentieke "Brons" motor terug te kunnen plaatsen, is hiervoor een subsidieaanvraag ingediend. Om aan de voorwaarden voor toekenning van subsidie te voldoen, dient er o.a. ook een bepaalde vorm van educatie plaats te vinden.

Om hieraan te voldoen is, in samenwerking met De Pompel, gekozen voor het opzetten van een workshop waaraan per keer maximaal 20 personen kunnen deelnemen. Er wordt gedacht aan verenigingen, donateurs, deelnemers aan bedrijfsuitjes en schoolkinderen.

De workshop is als volgt opgezet:

- ontvangst in De Pompel
- presentatie Molenstichting Midden- en Oost Groningen.
- presentatie en verhalen geschiedenis molen Windlust
- splitsen in twee groepen waarbij de ene groep tijdens molenbezoek uitleg krijgt over de draaiende molen en motor en de andere groep een vragenspel speelt, waarbij o.a. granen/zaden en oliën moeten worden herkend, alsmede algemene en specifieke molenvragen uit de presentaties moeten worden beantwoord
- vervolgens wordt er gewisseld en herhaalt deze cyclus zich, waarna afsluiting met de gehele groep volgt.

We hopen op deze wijze de kennis van de geschiedenis en werking van molen Windlust met z'n specifieke molenhuisje onder de aandacht van een breed publiek te brengen.

Uit het bestuur

Om het kostbare erfgoed van de MSMOG in goede staat en draaiende te houden en onder aandacht van de bevolking te brengen is het bestuur met een groot aantal dingen bezig o.a. werven van fondsen en subsidies, molenaars, molengidsen, molenvrienden en donateurs.

- Assisteren in de opleiding tot molenaar via onze instructeurs
- Samenwerken met andere molenstichtingen, erfgoedpartners en overheden
- Aanleggen van Ommetjes (wandelingen) rondom onze molens. samen met plaatselijke dorpsverenigingen, particuliere eigenaren, het Routebureau (van het Landschapsbeheer Groningen), andere erfgoedpartners en (semi-)overheden
- Officiële opening van het eerste Ommetje rondom de Westerse molen te Nieuw-Scheemda door de dijkgraaf waterschap Hunze en Aa's
- Terugbrengen in oorspronkelijke staat van het Motorhuisje bij de Windlust in Overschild inclusief een oorspronkelijke Brons motor
- Opzetten van workshops over ons cultureel erfgoed
- Houden van lezingen en voordrachten over de MSMOG en beroep /ambacht molenaar zoals vastgesteld is door de Unesco op de lijst van het immaterieel cultureel erfgoed
- Zorg dragen voor een goede molenbiotoop (windvang)
- Voeren van een actief vrijwilligersbeleid
- Creëren van adequate technische ondersteuning en PR activiteiten

In memoriam Koos Brekeling

Ons bereikte het droeve bericht dat op vrijdag 16 maart onze voormalig voorzitter Koos Brekeling, Ridder in de Orde van Oranje-Nassau, in zijn geliefde woonplaats Slochteren totaal onverwacht in zijn slaap is overleden. Koos was verleden maand net 72 jaar oud geworden.

Koos kwam in 1970 in Slochteren wonen nadat hij in 1969 begonnen was bij GBS - Gebroeders Brekeling in Slochteren.

Hij was in het dorp een bekend en gekend persoon. Hij was vanaf 1982 ook politiek actief 16 jaar als wethouder, daarna als commissaris bij het Waterschap, in totaal 20 jaar. Als wethouder behoorde volksgezondheid, milieu en toerisme tot zijn portefeuilles. Koos is vanuit zijn functie bij het Waterschap betrokken geraakt bij de Slochter molens en werd zo voorzitter van de Slochter Molenstichting. Hij is ook na zijn pensioen nog jaren de voorzitter van de Slochter Molenstichting gebleven,. Hij droeg het stokje eind 2010 over aan Bart Starke.

Afscheid Gerrit Tammenga

Molenaar Gerrit Tammenga heeft tijdens de kerstfair afscheid genomen. Met een optreden van Los Dos met gezellige muziek, was er gelegenheid hem de hand te schudden en te danken voor zijn grote inzet in de afgelopen jaren.

Afscheid Remy Strijbosch

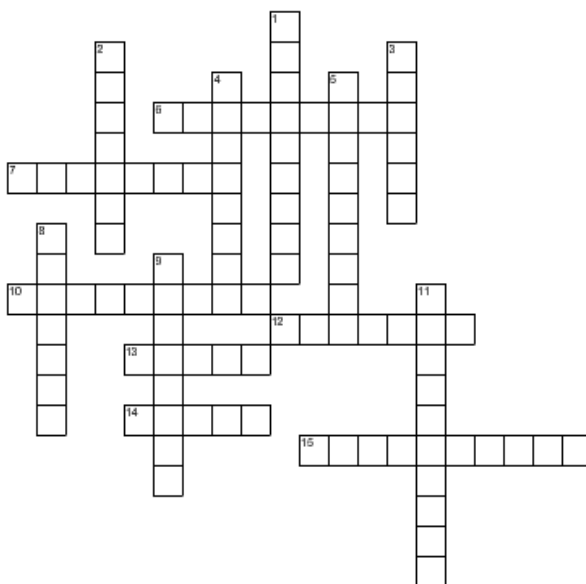
Remy Strijbosch is molenaar geweest van 2004 tot en met 2017 bij de Stel's Meuln. Remy is vertrokken naar het midden van ons land en heeft daarom per 1 januari 2018 zijn functie als molenaar bij MSMOG neergelegd.

Wij danken Remy voor zijn inzet en hopen dat hij het zeer naar zijn zin zal krijgen op zijn nieuwe werkplek.

De uitslag van de puzzel van de vorige SMS vind je op onze website, www.ms Mog.nl

MSMOG kruiswoordpuzzel van deze keer.

MSMOG

Horizontaal

6. Volkoren meel
7. Eikenschors malen
10. Gaten bovenas
12. Latje met kerven
13. Graansoort
14. Houten Bord
15. Aanvoerszijde van water

Verticaal

1. Kleine molen
2. Talkpoederen
3. Hakken van groeven
4. Vlasproduct
5. Korenmolen
8. Leefruimte
9. Versiering achterzijde molenkap
11. Tuimelhrijn

Met dank aan onze sponsors:

Colofon

Het 'SMSje' is een publicatie van de Molenstichting Midden- en Oost- Groningen. Dit is nummer 1 van jaargang 12 (mei 2018).

© 2018 MSMOG Commissie Communicatie.

Web: www.msmog.nl. Mail:

redactie@msmog.nl. Telefoon: 06-54656573.